

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Toimijoiden kokemuksia hyvinvointipalvelujen yhteisestä kehittämisestä,
Luonnontie-hanke

Kuoppala, Tuula
Mikkonen, Heidi

2017 Laurea

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Opinnäytetyö

Kuoppala, Tuula, Mikkonen, Heidi
Sairaanhoitajan koulutus
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2017

Tuula Kuoppala, Heidi Mikkonen

Toimijoiden kokemuksia hyvinvointipalvelun yhteisestä kehittämisestä, Luonnontie-hanke

Vuosi 2017 Sivumäärä 28

Opinnäytetyö on toimijoiden kokemuksista yhteistyöstä Luonnontie-hankkeessa. Työn tilaajana on Lohjan kaupunki. Luonnonpolku on terveysvaikutteinen polku, joka rakennettiin Lohjan Liessaareen keväällä 2016 eri toimijoiden yhteistyönä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli saada tietoa yhteistyöstä, sen sujumisesta projektin aikana sekä mahdollisista kehittämis-kohteista tulevaisuuden projekteja ajatellen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa kokemuksia alueen hyvinvointipalveluiden kehittämisestä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tutkimuskysymyksiä oli kolme: Miten eri toimijoiden vuorovaikutus ja kommunikointi onnistui? Mitkä nähtiin yhteistyötä edistävinä ja estävinä tekijöinä? Mitä eri toimijat näkivät kehittämiskohteina vastaavanlaisissa tulevaisuuden projekteissa?

Tietoperustassa kartoitettiin julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä sekä luonnon terveysvaikutuksia ja niiden hyödynnettävyyttä. Tietoperusta rakennettiin kirjallisuuden, artikkelien ja internetlähteiden avulla.

Opinnäytetyön menetelmänä oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Opinnäytetyössä laadullinen tutkimus toteutettiin haastattelututkimuksena, jossa tutkitaan ihmisten kokemuksia, tulkintoja, käsityksiä ja motivaatiota.

Tulosten mukaan moniammatillinen eri sektoreiden välinen verkostoyhteistyö voi sujua hyvin. Tärkeintä projektin sujuvuuden kannalta on hyvä suunnittelu, organisointi ja informaation kulku sekä yhteinen kiinnostus.

Tulevaisuuden vastaavanlaisissa projekteissa olisi tärkeää huomioida välitapaamisten järjestäminen. Välttämätöntä ei ole saada kaikkia fyysisesti saman pöydän ääreen, mutta esimerkiksi sähköistä viestintää voidaan hyödyntää yhteisten kokousten järjestämiseen. Jatkotutkimuksia voisi tehdä esimerkiksi, millaisia projekteja toimijat olisivat innokkaita tekemään tämän kaltaisessa yhteistyössä tai kuinka hyödylliseksi toimijat näkevät moniammatillisen eri sektoreiden välisen verkostoyhteistyön.

Asiasanat: hyvinvointipalvelut, luonto, palveluntuottaja ja yhteistyö.

Kuoppala Tuula, Mikkonen Heidi

Actor experiences on joint development of a well-being service: Luonnontie Project

Year 2017 Pages 28

The subject of this thesis are the experiences of co-operation in Luonnontie project. Luonnontie is a pedestrian path that was built in Liessaari, Lohja during spring 2016. The overall objective of this study is to gain knowledge of co-operation between different actors during the project and to find out how co-operation worked. The second goal is to find potential targets for further development in co-operation for future projects. The purpose is to gain information by interviewing actors.

There were three research problems. First, we asked how interaction and communication worked during the project between different actors. Secondly, we asked what was seen by the actors as promotive factors in co-operation and what were taken as inhibitory factors. Thirdly we asked what targets of development were identified for future similar projects.

The theoretical framework of the thesis is based on studies on co-operation between public and private sector and health benefits of nature and its utilization. Reference studies were looked for via literature, articles and internet sources.

The scientific method used in this study is qualitative research. One the main methods used in qualitative research is interview and this study is based on interviews which are optimal for collecting data on individuals' perspectives and experiences.

Based on results we can conclude that co-operation between different actors, both public and private, can go smoothly like in this project. Most important factors are good planning, organization and flow of information. It is also important that all actors are well motivated, and interested in the project.

Keywords co-operation, wellbeing services, nature and health

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Tutkimuksen kohde ja teoreettiset lähtökohdat	8
2.1	Toimintaympäristön kuvaus	8
2.2	Luonnonpolun testauspäivä koeryhmien kanssa	9
2.3	Tietoperusta	10
2.3.1	Käsitteet	11
2.3.2	Tutkimuksia	13
2.4	Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus	14
3	Menetelmät	16
3.1	Tutkimuskysymykset.....	16
3.2	Haastattelututkimus.....	17
3.3	Aineiston analyysi	18
3.4	Litterointi.....	19
3.5	Induktiivinen sisältöanalyysi	19
3.6	Tutkimusetiikka ja tutkimuksen luotettavuus.....	20
4	Tulokset.....	21
4.1	Vuorovaikutus ja kommunikointi	21
4.1.1	Roolit ja tavoitteet	21
4.1.2	Yhteistyön sujuminen.....	22
4.2	Yhteistyötä edistäneet ja estäneet tekijät	23
4.2.1	Yhteistyötä edistävät tekijät.....	23
4.2.2	Yhteistyön esteet.....	23
4.2.3	Informaation kulku	24
4.2.4	Yhteistyömuodot	24
4.3	Kehittämisen kohteet yhteistyössä.....	24
4.3.1	Kehittämiskohteet	25
4.3.2	Aikataulu.....	25
4.3.3	Toteutuksen onnistuminen	25
4.3.4	Muita mahdollisia yhteistyön muotoja.....	26
4.3.5	Muuta projektista	26
5	Johtopäätökset, pohdinta ja kehittämissuositukset	27
5.1	Johtopäätökset ja pohdinta	27
5.2	Kehittämissuositukset	28
	Lähteet	29
	Liitteet.....	31

Kuoppala Tuula, Mikkonen Heidi

Actor experiences on joint development of a well-being service: Luonnontie Project

Year	2017	Pages	28
------	------	-------	----

The subject of this thesis are the experiences of co-operation in Luonnontie project. Luonnontie is a pedestrian path that was built in Liessaari, Lohja during spring 2016. The overall objective of this study is to gain knowledge of co-operation between different actors during the project and to find out how co-operation worked. The second goal is to find potential targets for further development in co-operation for future projects. The purpose is to gain information by interviewing actors.

There were three research problems. First, we asked how interaction and communication worked during the project between different actors. Secondly, we asked what was seen by the actors as promotive factors in co-operation and what were taken as inhibitory factors. Thirdly we asked what targets of development were identified for future similar projects.

The theoretical framework of the thesis is based on studies on co-operation between public and private sector and health benefits of nature and its utilization. Reference studies were looked for via literature, articles and internet sources.

The scientific method used in this study is qualitative research. One the main methods used in qualitative research is interview and this study is based on interviews which are optimal for collecting data on individuals' perspectives and experiences.

Based on results we can conclude that co-operation between different actors, both public and private, can go smoothly like in this project. Most important factors are good planning, organization and flow of information. It is also important that all actors are well motivated, and interested in the project.

Keywords co-operation, wellbeing services, nature and health

1 Johdanto

Lohjan Liessaareissa sijaitsee kaikkien käytössä oleva luontopolku. Lohjan kaupungin toimesta luonnonpolkua haluttiin kehittää edelleen yhteistyössä Luonnontie-yrityksen kanssa. Tarkoituksena oli tuottaa parannettu luontopolku, joka edistää kävijöiden terveyttä ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. (Lohjan kaupunki 2016.)

Luonto tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia yrittäjille hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Luonnon tärkeys ihmisen hyvinvoinnille on huomattu viime vuosina. Erilaisia hankkeita luonnon kokemisen järjestämisestä asukkaille on ollut vireillä monissa kunnissa viime vuosina. (GC-Finland 2016, Sitra 2016.) Viime vuosina työnjako on muuttunut siten, että julkishallinto-keskeisyyden yhteistyön sijaan on tullut verkostomainen yhteistyö julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välillä. (Leponiemi ym. 2010, Möttönen & Niemelä 2005.) Opinnäytetyön toimijoita olivat julkisen sektorin puolelta Lohjan kaupunki, Lohjan kaupungin pitkäaikaistyöttömien Mahis-ryhmä ja Laurea-ammattikorkeakoulu. Yksityisen sektorin puolelta toimijana oli Luonnontie-yritys. Eri toimijat yhteistyössä kehittivät Liessaaren luontopolkua eteenpäin asukkaiden hyvinvointia edistämään.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen oli keskiössä hyvinvointia tuottavaa luontopolkua toteutettaessa. Myös Sosiaali- ja terveystieteiden uudistuksessa eli sote-uudistuksessa nähdään tämä hyvin tärkeänä osana tulevaisuutta. Huono-osaisuus on yksi hyvinvoinnin mittareista. Hyvinvointikeskusteluissa on tullut julki, että hyvinvointia kuvaa parhaiten taloudellisesti kehittyneissä maissa, se kuinka huonoja olosuhteita pystytään välttämään. Yleinen hyvinvointi paranee huono-osaisten vähentyessä. (Kajanoja 2005.)

Toimijoiden kokemukset yhteistyöstä luonnontie-hankkeessa valikoitui opinnäytetyön aiheeksi. Työssä kartoitettiin kokemuksia yhteistyön onnistumisista, haasteista, tiedonkulusta ja yhteistyöstä luonnonpolun toteuttamisessa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa kokemuksia alueen hyvinvointipalveluiden kehittämisestä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena oli saada tietoa yhteistyöstä, sen sujumisesta projektin aikana sekä mahdollisista kehittämiskohteista tulevaisuuden projekteja ajatellen.

Tutkimuskysymyksiä oli kolme. Ensimmäinen oli miten eri toimijoiden vuorovaikutus ja kommunikointi onnistui. Toinen tutkimuskysymys oli mitkä nähtiin yhteistyötä edistävinä ja estävinä tekijöinä. Kolmantena kysyimme, mitä eri toimijat näkevät kehittämiskohteina vastaavallisissa tulevaisuuden projekteissa.

2 Tutkimuksen kohde ja teoreettiset lähtökohdat

Opinnäytetyön kohde oli yhteistyö eri toimijoiden välillä projektin aikana. Teoreettisina lähtökohtina käytettiin tieteellisiä tutkimuksia, jotka valikoituivat mukaan luotettavuuden perusteella. Lähdekritiikkinä käytettiin kirjoittajan tunnettavuutta ja arvostettavuutta, lähteen ikää, alkuperää sekä julkaisijan arvovaltaa ja vastuuta. Lisäksi valintakriteereinä olivat todellisuus ja puolueettomuus. Luonnon hyvinvointivaikutuksia on tutkittu enemmän vasta viime vuosina ja yhteistyöstä julkisen ja yksityisen sektorin välillä on jonkin verran tutkimuksia tehty.

2.1 Toimintaympäristön kuvaus

Opinnäytetyöhön liittyvässä hankkeessa toimijoina olivat Lohjan kaupunki, Lohjan kaupungin pitkäaikaistyöttömien Mahis-ryhmä, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Luonnontie-yritys. Vastavanlainen hanke on toteutettu jo Helsingissä vuonna 2012. Tuolloin Vartiosaaren luontopolun ympärille suunniteltiin terveyspolku, joka myötäili luontopolun reittiä. Hanke oli Sitran koikeilu ja toteuttajana oli tuolloinkin Luonnontie-yritys. Hankkeessa mukana olivat myös Metsähallitus ja Helsingin kaupunki. Koekäyttäjryhmää testattiin suuntaa antavasti ja tulokset kertoivat, että koekäyttäjien verenpaine laski ja mieli rauhoittui. (Sitra 2016.)

Toimijoiden verkostoyhteistyön kohteena oli projekti, jonka tarkoituksena oli tuottaa toimijaverkoston yhteisenä hankkeena Luonnontie-niminen luontopolku Lohjan Liessaareen (kuva1). Polku on tarkoitettu Lohjan kaupungin työntekijöiden ja yksityisten henkilöiden käyttöön, terveyttä ja hyvinvointia edistämään. Polkua tullaan myös mahdollisesti käyttämään työhyvinvoinnin lisäämiseen. (Lohjan kaupunki 2016.)

Kuva 1. Liessaaren luonnonpolku

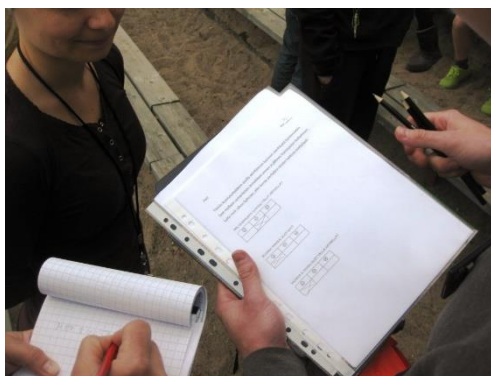
Toimintaympäristönä on Lohjan järvessä sijaitseva virkistysalueena toimiva saari, Liessaari. Saareen kuljetaan kaunista siltaa pitkin kävelemällä tai saareen voi rantautua myös veneellä. Saarella on muutamien mökkien lisäksi myös luontopolku, laavu ja uimaranta. Liessaaren vanha graniitti-louhos, joka on nykyisin muistomerkkinä. Liessaaren kasvillisuus on osittain erittäin harvinaista ja maasto vaihtelevaa ja monipuolista, siksi se on ideaalinen paikka rentoutumiseen ja elämyksiä tuottavalle luontopolulle. (Lohjan kaupunki 2016.)

Lohjan kaupungilla oli Liessaaren jo olemassa oleva luontopolku, jonka toimintaa kehitettiin eteenpäin. Hankkeessa olivat mukana kaupungilta terveys- ja ympäristötoimi. Hankkeen toteuttamisessa haluttiin käyttää paikallista materiaalia sekä työvoimaa. Luontopolun rastien materiaali on paikallisista materiaaleista ja työn tekivät paikallinen pitkäaikaistyöttömien Mahis-ryhmä ja mukana oli myös kaupungin puistotyöntekijöitä. (Lohjan kaupunki 2016.)

Mukana hankkeessa oli myös yksityinen Luonnontie-yritys, joka suunnittelee luontopalveluja kunnille ja yksityisille yrityksille. Tässä projektissa Luonnontien toimijat suunnittelivat reitin käyttäen olemassa olevaa luontopolkua hyväkseen ja hyödynsivät Liessaaren kauneimpia ja mielenkiintoisimpia kohtia. Lisäksi he suunnittelivat myös rastikohteet ja niiden sisällön. (Luonnontie 2016.)

2.2 Luontopolun testauspäivä koeryhmien kanssa

Luonnontie-projektin tavoitteena oli organisoida koeryhmille päivä, jossa ryhmät kiersivät uuden, terveysvaikuttaisen luontopolun Liessaaren sekä kehittää hyvinvointikyselyt (kuva 2) ryhmille perustuen tutkittuun tietoon. Projektin tarkoituksena oli saada palautetta ryhmiltä uudesta polusta sekä tietoa luontopolun vaikutuksista kulkijaan hyvinvointi-kyselyn kautta. Terveysvaikuttaisen luontopolun kehittäminen alkoi vuoden 2015 aikana. Mukana olivat Lohjan kaupungin terveys- ja ympäristötoimi (kuva 3), Luonnontie-yritys, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Lohjan kaupungin Mahis-ryhmä.

Kuva 2. Hyvinvointikyselyjen tekoa

Kuva 3: Rakentamiseen käytettiin paikallisia materiaaleja

2.3 Tietoperusta

Tietoperustana tässä opinnäytetyössä käytettiin käsitteitä hyvinvointipalvelut, luonto, palveluntuottaja ja yhteistyö. Opinnäytetyössä haettiin tutkimuksia opinnäytetyön käsitteiden avulla eri tieto-kannoista (kuvio 1.), kuten Cocharene library, Medic, Melinda sekä Google scholarist. Käsitteiden avulla haettiin tietokannoista suomenkielistä, englanninkielistä sekä ruotsinkielistä materiaalia. Sisäänottokriteereinä käytettiin, että tutkimusten tulisi koskea yhteistyötä julkisen sektorin ja yksityisen sektorin välillä sekä etsittiin tutkimustietoa luonnon vaikutuksesta ihmisen terveyteen. Poissulkukriteereinä oli tutkimuksen ikä, opinnäytetyöhön valittiin vuoden 1995 jälkeen tehtyjä tutkimuksia. Paitsi 1800-luvun filosofi J.Millsin määritelmä luonnosta hyväksyttiin mukaan, koska se on edelleenkin luontokäsitteen validi määritelmä. Opinnäytetyöstä jätettiin ulkopuolelle myös Aasian ja Afrikan alueilla tehdyt tutkimukset. Lisäksi suljettiin ulkopuolelle tutkimukset, joiden alkuperää ei tiedetä tai aineisto ei ole näyttöön perustuvaa tutkimustietoa.

Tietokanta	Kuukausi	Hakusana	Hakutulokset
Google scholar	maaliskuu	nature and welfare	Bratman, G. ym. Nature experience reduces rumination and subgenual prefrontal cortex activation.
Google scholar	maaliskuu	nature and welfare	Deuschle, M. ym. City living and upbringing affect on neural social stress processing in humans.
Google scholar	lokakuu	naturen, samarbete	Bergström, L., Tronvik, H., Friik i Naturen. Ett nordisk projekt.
Google scholar	lokakuu	yhteistyö	Johansson, J-É, ym. Vilsto, väistö ja vuorovaikutus.
Google scholar	lokakuu	hyvinvointipalvelut	Kajanoja, J. 2005. Mitä on hyvinvointi
Google scholar	lokakuu	yhteistyö	Leponiemi, U., ym. Julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö
Google scholar	lokakuu	cooperator	Melis, P., Semmann, D. How is human cooperation different?
Google scholar	lokakuu	welfare	Thane, P. Foundations of welfare state.
Google scholar	lokakuu	welfare	Veenhoven, R. Wellbeing in the welfare state. Level not higher, distribution not more equitable
Cocharene library	maaliskuu	hyvinvointipalvelut, luonto, palveluntuottaja,	etsitöitä
Medic	maaliskuu	hyvinvointipalvelut, luonto, palveluntuottaja,	etsitöitä
Melinda	maaliskuu	hyvinvointipalvelut, luonto, palveluntuottaja,	etsitöitä

Kuvio 1. Internethaun tulokset

2.3.1 Käsitteet

Hyvinvointipalvelu on käsitteenä monialainen ja se voidaan määrittellä eri tavoin. Hyvinvointipalvelut voidaan jakaa esimerkiksi siten, että kuntien tuottamat hyvinvointipalvelut pitävät sisällään sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelut. Nämä ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä ja kustannetaan pääsääntöisin verovaroista. Yksityisen sektorin tarjoamat hyvinvointipalvelut sisältävät terveys-, liikunta- ja kauneuspalvelut. Hyvinvointipalvelut voidaan myös määrittää siten, että ne käsittävät vain yhteiskunnan tuottamat palvelut. Suppeasti määriteltynä hyvinvointipalvelut sisältävät vain yhteiskunnan tuottamat sosiaali- ja terveyspalvelut ja usein myös koulutuspalvelut. Laajemmin määriteltynä hyvinvointipalvelut sisältävät kaiken julkisen sektorin tuottamat palvelut, jotka auttavat kansalaisia hyvinvoinnissa. (Vuorio 2007.) Englannin kielessä termistä hyvinvointipalvelu käytetään sanaa welfare service. Tätä sanaa ei voida suoraan rinnastaa laajassa merkityksessä kuten Suomen kielessä. Welfare services kattaa julkiset hyvinvointipalvelut, sana ei sisällä yksityisiä hyvinvointipalveluja kuten esimerkiksi kauneuspalvelut. Sanat welfare ja wellbeing ovat hyvin lähekkäin toisiaan mutta ne eivät ole rinnastettavissa. Sana welfare on käsitteenä siten laajempi, että welfare käsittää myös avun, joko rahallisen tai aineellisen, sitä tarvitseville tai welfare on ohjelma tai toiminto joka apua antaa. Muuten welfare ja wellbeing sanoina tarkoittavat ihmisen hyvinvointia ja onnellisuutta. (Thane 1996; Veenhoven 2000.)

Tässä opinnäytetyössä hyvinvointipalveluiden katsotaan sisältävän myös yksityisen sektorin palvelut. Tämä siksi, että hyvinvointipalvelu on käsitteenä hyvin laaja ja yksityinen sektori tuottaa suuressa määrin palveluita, jotka lisäävät ihmisen hyvinvointia. Lisäksi julkinen sektori ja yksityinen sektori ovat usein yhteistyössä tuottamassa hyvinvointipalveluja. Tämä on niukkojen taloudellisten resurssien aikana usein kustannustehokasta ja antaa myös mahdollisuuden julkiselle sektorille käyttää osaajia, joita ei ole julkisen sektorin palveluksessa. (Lepo-niemi ym. 2010.) Tämänkin opinnäytetyön hankkeen takana ovat sekä julkisen sektorin että yksityisen sektorin toimijoita.

Luonto voidaan määrittää monin eri tavoin ja se on käsitteenä hyvin monitahoinen. Se voidaan määrittellä laajasti tai suppeasti. Monelle luonto käsitteenä merkitsee metsää, maaperää, järviä, jokia, eläimiä jne. Nämä noudattavat luonnonlakeja. Luonnon vastakohta on tällöin kaikki keinotekoinen eli ihmisen muokkaamat asiat kuten talot, tiet jne. Kun luontoa ajatellaan laajana käsitteenä, tällöin kaikki ympäröivä kuuluu luontoon. Näin koko maailma on luontoa ja ihmiset ovat siten osa luontoa. (Mills 2015.)

Nykyisen länsimaisen käsityksen luonnosta isä on englantilainen filosofi John Stuart Mills (1806 - 1873). Teoksessaan *On Nature* Mills määrittelee luonnon kaksijakoisesti, tämä on yleisin tapa määrittellä luontoa nykyisin käsitteenä. Mills määrittelee luonnon kaikkien ympäröivien

asioiden kokonaisuudeksi. Tämä kokonaisuus toimii luonnonlakien mukaan. Toisessa määritelmässä Mills katsoo luonnon olevan kaiken keinotekoisien vastakohta. (Mills 2015.)

Luonnolla voi olla edistävää vaikutus ihmisen mielenterveyteen ja somaattiseen terveyteen. Luonnossa liikkuminen voi alentaa verenpainetta, vähentää ihmisen stressitasoa ja kohottaa mielialaa. (Mielenterveystalo 2016.) Luonto luo myös mahdollisuuksia yrittäjille. Kasvava kiinnostus luonnon hyvinvoinnin edistämisaikutuksiin antaa tilaa uudentilaisille hyvinvointipalveluyrittäjille. (GC-Finland 2016.)

Yhteistyötä on käsitelty viime vuosina monissa tieteellisissä tutkimuksissa. Yhteistyö on terminä laaja-alainen ja sitä voidaan määrittää monin eri tavoin. Määritelmä vaihtelee sen mukaan, minkä tieteenalan tutkimus on kyseessä, kuten esimerkiksi kasvatustiede tai liikkeenjohto. Yhteistyötä voidaan määrittellä esimerkiksi siten, että se on yhteisten tavoitteiden asettamista ja toteuttamista, tiedon ja materiaalien jakamista, työskentelyä yhdessä sekä yhteistä konfliktin- tai ongelmanratkaisua tai pidempään kestävää vuorovaikutusta. (Lewis 2006.) Joskus yhteistyön lähtökohdiksi on määritelty myös, että yksilö ei selviäisi tehtävästä yksin. Yhteistyötä voidaan tehdä, vaikka yksilö pystyisi tehtävän tekemään itsenäisesti, yhteistyö saattaa tuoda tehtävään esimerkiksi uusia näkökulmia. (Aira 2012.) Kognitiivisen käytöstieteen tutkijat Alicia P. Melis ja Dirk Semmann tutkimuksessaan *How is human cooperation different?* tutkivat yhteistyötä ihmisten välillä ja miten se eroaa muiden lajien yhteistyöstä. He määrittelevät ihmisen välisen yhteistyön kahden tai useamman henkilön väliseksi yhteiseksi toiminnaksi, joka hyödyttää molempia osapuolia. Yhteistyötä tapahtuu joka puolella modernia yhteiskuntaa, sitä voi tapahtua täysin tuntemattomien osapuoltenkin osalta jokapäiväisessä kanssakäymisessä. Moderni yhteiskunta perustuu yhteistyöhön ja sitä kehittämällä ihmiskunta on kehittynyt pitkälle. (Mills & Semmann 2010.)

Yhteistyöllä on lähikäsitteitä kuten esimerkiksi yhteistoiminta. Yhteistyön ja yhteistoiminnan välillä ei ole mainittavaa eroa, vaan ne määritellään hyvin samoin tavoin. Yhteistoiminnaksi määritellään toiminta, jossa yksilöt, ryhmät ja yhteisöt tapaavat toisensa, ovat yhdessä vuorovaikutuksessa ja kehittävät vuorovaikutussuhteita. (Dietrich 2010, 60.)

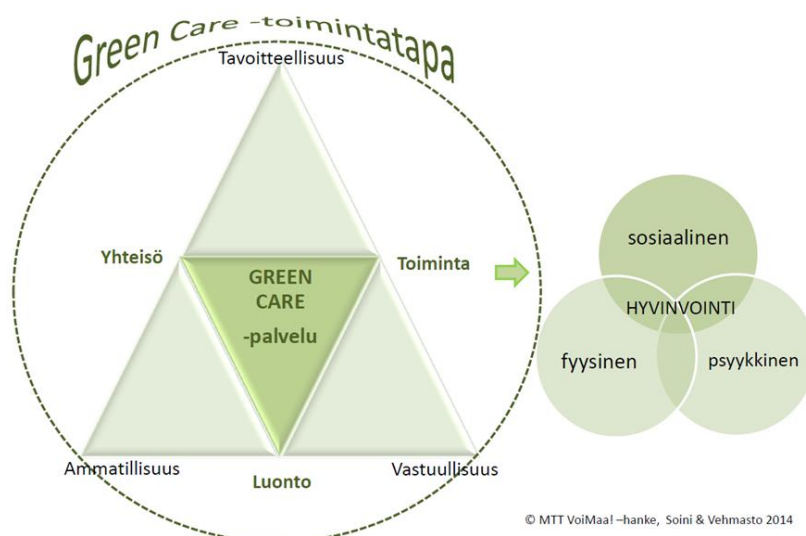
Tässä opinnäytetyössä valitaan käytettäväksi sana yhteistyö. Vaikka yhteistoiminta on sanana myös kuvaava käsite toiminnalle, jota tässä opinnäytetyössä käsitellään. Yhteistyö on kuitenkin käsitteenä kuvaavampi opinnäytetyön aiheelle. Eri toimijat tekivät luontopolkua yhteistyössä, mutta kuitenkin toimijat olivat oma erillinen yksikkönsä ja suunnittelivat työnsä itsenäisesti yhteistyössä muiden kanssa. Yhteistyötä tekevillä toimijoilla oli sama tavoite, tehdä toimiva luontopolku Liessaareen.

2.3.2 Tutkimuksia

Luonnon merkitystä mielenterveyden kannalta ovat tutkineet esimerkiksi yhdysvaltalainen tutkijaryhmä ja he esittelevät tuloksiaan artikkelissaan *Nature experience reduces rumination and subgenual prefrontal cortex activation*. Heidän tutkimuksensa käsitteli luontokokemuksen vaikutuksia mielenterveyspotilaisiin. Tutkimuksen koehenkilöt menivät 90 minuutin kävelyllä luontoon. Tuloksena oli, että kävelyn jälkeen heidän huolestumisen sekä hermostuneisuuden taso laski huomattavasti enemmän kuin potilaiden, jotka kävelivät vastaavasti 90 minuuttia kaupunkiympäristössä. (Bratmann ym. 2015.) Mieliala- ja paniikkihäiriöt sekä skitsofrenia ovat yleisempiä kaupungeissa kuin maaseudulla. Tätä urbaanin elämän vaikutusta mielenterveyteen tutki saksalainen tutkijaryhmä neuropsykologian kannalta. Tutkittavana ryhmänä oli saksalaisia vapaaehtoisia. Tämä tutkimus osoitti selkeän yhteyden urbaanin elämän ja sosiaalisen stressin välillä läpi ihmisen elämän. (Deuschle ym. 2010.)

Frisk i Naturen (2009 - 2012) oli yhteispohjoismainen projekti, joka keskittyi siihen, miten luonto vaikuttaa kansanterveyteen. Mukana olivat kaikki pohjoismaat. Projektin pääkohteina olivat pedagogiikka luonnossa, viheralueet ja mielenterveyden edistäminen. Projektin tarkoituksena oli kehittää ulkoilua luonnossa Pohjoismaissa, luoda kontaktiverkostoja, jakaa tutkimustietoa ja myötävaikuttaa sosiaalisten erojen pienemiseen. Projektissa onnistuttiin luomaan kontaktiverkostoja Pohjoismaissa, projektin vetäjät tiedottivat projektista maailmanlaajuisesti ja yhteistyötä eri organisaatioiden välillä kehitettiin. Tutkimuksen tuloksena oli, että luonnon tärkeys kansanterveyttä edistävänä osana oli jokaisessa maassa painopisteenä. (Bergstöm & Thorvik 2012.)

Green care on toimintamalli (kuvio 2.), jossa hyvinvointia ja terveyttä edistetään luonnon ja maaseutu ympäristön kautta. Vuonna 2014 THL:lla oli työhön kuntouttava hanke, jonka tavoitteena oli kehittää työ- ja toimintakykymalleja Green care-menetelmillä. Hankkeen projektipäällikkö Tuomo Salovuori käsittelee eri hankkeissa kehitettyjä Green care-menetelmiä teoksessa *Luonto kuntoutuksen tukena* (2014). Myös Sitralla oli vuosina 2010 - 2011 hanke, jonka tarkoituksena oli tehdä tunnetuksi Green care-mallia ja edistää myös paikallista yrittäjyyttä. Tämä liittyi laajempaan Maaseutu hyvinvoinnin lähteenä-hankeeseen.

Kuvio 2. Green care -toimintamalli

Kautta modernin yhteiskunnan historian kuntien kehittämisessä eteenpäin julkisen sektorin ja yksityisen sektorin roolit ovat vaihdelleet. Ajoittain julkisen sektorin rooli on ollut suurempi kuntien kehityksessä ja välillä päinvastoin. Tämän hetkinen huono taloudellinen tilanne kunnissa on ajanut kunnat etsimään tehokkuutta ja ratkaisuja lain velvoittamien toimintojen pyörittämiseen yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa. Tässä tarkoituksena on etsiä säästöjä ja tehokkuutta. Mallia on haettu yksityisten yritysten toimintamalleista, esimerkiksi kokeilemalla verkostomaista yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Verkostojen luomisen tarkoitus on, että saavutetaan tavoitteita joihin resurssit eivät yksin toimiessa riitä. (Leponiemi ym. 2010.)

Julkisen sektorin ja yksityisen sektorin yhteistyötä kartoitettiin myös Nodehealth (2014 - 2015) tutkimushankkeessa. Julkiset ja yksityiset palvelut ovat terveydenhuollon parissa jo huomattavan kauan sivunneet toisiaan. Tutkimushankkeessa tarkasteltiin, miten terveystalouksien innovaatiot muodostuivat julkisyksityisissä verkostoissa ja miten ne kehittävät julkisyksityistä yhteistoimintaa. Näin voidaan arvioida miten liiketoiminnalliset edut kartuttavat julkista toiminnan arvoa ja miten julkisen sektorin terveystalouksien tuottajat voivat tukea terveyden alan yksityisen sektorin toimijoita. Tutkimushankkeen johtopäätöksissä esitetään, että ehkä tulevaisuudessa sosiaali- ja terveystalouksien uudistuksen eli sote-uudistuksen myötä terveydenhuollossa raja yksityisen ja julkisen sektorin välillä kapenee entistään ja toiminnat kietoutuvat toisiinsa yhä enemmän. (Johansson ym. 2015.)

2.4 Sosiaali- ja terveystalouksien uudistus

Hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveystalouksien uudistus (myöhemmin sote-uudistus) toteutetaan sosiaali- ja terveystalouksien täydellisellä horisontaalisella ja vertikaalisella integraatiolla. Horisontaalisella integraatiolla tarkoitetaan sosiaali- ja terveystalouksien välistä

integraatiota ja vertikaalinen integraatio puolestaan tarkoittaa perustason ja erityistason palvelujen välistä integraatiota. (Sote- ja maakuntauudistus 2016.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hallita kustannuksia. Tästä syystä sosiaali- ja terveyspalvelut yhdistetään kaikilla tasoilla. Yhdistämisen tavoitteena on ihmisen hyvinvoinnin ja terveyden kannalta tärkeä palveluketjujen saumaton kokonaisuus ja toimivimmat peruspalvelut. Sote-uudistus tuo siis sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapoihin, työnjakoon ja työkalutuuhiin vaikuttavia ja niitä muuttavia haasteita paljon. Terveyserojen kaventamiseksi asiantuntija-työn muutos on väistämätön. (THL 2016.)

Palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä erityisesti eriarvoisuuden vähentämisen kannalta. Palveluiden yhdistämisestä sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä hyötyvät eniten huonompiosaiset, mikä oletettavasti kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. THL:n mukaan ihmisen hyvinvointiin alentavasti vaikuttavat työttömyys, toimeentulovaikkeudet, asumisen ongelmat, mielenterveys- ja päihdeongelmat, muut terveysongelmat ja perheiden sisäiset ongelmat (THL 2016.). Kustannusten hallinta parantuu, koska hankintaosaaminen, palveluverkon optimointi ja tarkennettu työnjako johtavat parempaan kustannusten hallintaan. (Kajanoja 2005.)

Kokonaisuuksia muodostettaessa huomioidaan erityisesti ne palvelut, joita integroimalla saadaan lisäarvoa asiakkaalle ja kustannusvaikuttavuutta esimerkiksi palveluita saumattomasti yhdessä tuottamalla, erilaista osaamista yhdistämällä ja yhteen sovittamalla tai saamalla toisen sektorin palveluita varsinaisen palveluprosessin tueksi. Valinnanvapaus on yksi sote-uudistuksen näkökulmia, tulevaisuudessa käyttäjä saa itse valita palveluiden julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottajan. Tavoitteena on, että tuleva valinnanvapausmalli tukee paikallisten yritysten mahdollisuuksia toimia markkinoilla sekä uusia innovatiivisia ja digitaalisia palvelumalleja voidaan ottaa käyttöön. (THL 2016.)

Sote-uudistuksen ajatus on mainio, mutta miten saadaan se toimimaan käytännössä? Sen onnistunut toteutus on kiinni hyvästä johtamisesta. Hyvä johtaja saa otettua uudet toimintamallit käyttöön ja siten luo työyhteisöön uudenlaisen työkalutuurin. Johtajan tulee osata sitouttaa henkilöstö toimintaan ottamalla heidät vahvasti mukaan jo alkuvaiheessa. Osallisuuden vahvistaminen on myös tärkeässä roolissa, niin työntekijän kuin asiakkaan näkökulmasta. Tämä muutos antaa mahdollisuuden siihen, että uudet asiakaslähtöiset ja vaikuttavammat palvelut antavat lisää välineitä tehdä työtä hyvin ja kokea se merkitykselliseksi. (Sote- ja maakuntauudistus 2016.)

Luonnosta saatava hyvinvointi on yksi uusi suuntaus tulevaisuuden terveydenhuollossa. Luonto on kaikille avoin ja ilmainen, joten erilaiset lähtökohdat eivät vaikuta sen käyttömahdollisuuksiin. Luottamus omaan pärjäämiseen tukee hyvinvointia, vähentää stressiä ja siitä aiheutuvaa kuormitusta ja terveyshaittoja. Osallisuus on keskeinen hyvinvointia ja terveyttä tuottava tekijä. (THL 2016.)

3 Menetelmät

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite sekä tutkimuskysymykset, joita on kolme. Lisäksi kerrotaan, millaisia tutkimusmenetelmiä käytettiin.

3.1 Tutkimuskysymykset

Liessaaren luonnonpolku projekti oli yhteistyö eri toimijoiden välillä. Yhteistyö eri toimijoiden välillä oli avainasemassa, jotta tavoitteissa onnistuttiin. Opinnäytetyössä kysyttiin toimijoilta projektin yhteistyötä avaavia kysymyksiä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa kokemuksia alueen hyvinvointipalveluiden kehittämisestä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi tutkimuskysymyksillä pyrimme vastaamaan tavoitteeseen saada tietoa yhteistyöstä sekä mahdollisista kehittämiskohteista tulevaisuuden projekteissa. Tutkimuksen tarkoituksena oli haastatteleamalla toimijoita saada tietoa kokemuksista hyvinvointipalveluiden kehittämistä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena oli saada tietoa yhteistyöstä, sen sujumisesta projektin aikana sekä mahdollisista kehittämiskohteista tulevaisuuden projekteja ajatellen.

Tutkimuskysymyksiä oli kolme (liite 1.). Ne kartoittivat yhteistyötä projektin aikana sekä mahdollisia kehittämiskohteita.

1 Minkälaisia kokemuksia yhteistyökumppaneilla on vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin onnistumisesta.

2 Mitkä nähtiin yhteistyötä estävinä tekijöinä ja mitkä taasen olivat yhteistyötä edistäviä tekijöitä.

3 Millaisia kehittämiskohteita he näkevät vastaavanlaisissa tulevaisuuden projekteissa. Opinnäytetyön liitteistä löytyy teemahaastattelu kokonaisuutena.

Tutkimuksen ensimmäinen kysymys avasi eri toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja kommunikointia projektissa. Projektin toimijoilta kysyttiin, miten vuorovaikutus ja kommunikointi onnistuivat tässä projektissa. Seuraava kysymys keskittyi yhteistyötä estävien ja edistävien tekijöiden kartoittamiseen. Kolmantena tutkimuskysymyksenä oli kehittäminen. Tällä haluttiin

kartoittaa, mitkä olivat eri toimijoiden mielestä kehittämisen kohteita tulevaisuuden projekteissa. Näin tulevaisuuden projekteissa voitaisiin parantaa yhteistyötä tämän projektin kokemusten perusteella.

3.2 Haastattelututkimus

Opinnäytetyön toteutustapa oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmä on haastattelu, joten tässäkin opinnäytetyössä laadullinen tutkimus toteutettiin haastattelututkimuksena. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan ihmisten kokemuksia, tulkintoja, käsityksiä ja motivaatiota. Tämä sopii hyvin kuvaamaan toimijoiden kokemuksia palveluiden yhteisestä kehittämisestä verkostoyhteistyönä. (Kankkunen 2009.)

Haastattelututkimus tehtiin käyttäen narratiivista lähestymistapaa teemahaastattelussa, jossa kokemukset ovat tiedonlähteenä. Narratiivista lähestymistapaa käytettäessä pyritään henkilökohtaiseen ja subjektiiviseen tietoon. Tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää ihmisten sisäistä maailmaa, toimintaa ja pyrkimyksiä. Tässä lähestymistavassa voidaan käyttää puhuttua tai kirjoitettua tapahtumien kuvausta. (Hirsjärvi 2009.)

Haastattelututkimuksen suurimpana etuna on joustavuus aineistoa kerätessä. Aktiivinen vuorovaikutus haastateltavan kanssa nähdään haastattelututkimuksessa sekä etuna että haittana. Haastattelututkimuksen etu kyselytutkimukseen verrattuna on, että voidaan tehdä tarkentavia lisäkysymyksiä ja tulkita myös mahdollisia sanattomia viestejä. Ajanhallinta on suurin haittapuoli haastattelututkimuksessa, haastattelut ja niiden litterointi vievät paljon enemmän aikaa kuin esimerkiksi kyselytutkimus. (Hirsjärvi 2007, 160-201.) Haastattelututkimuksella on monia etuja. Haastateltaessa on paremmat mahdollisuudet motivoida haastateltavia kertomaan lisää aiheesta, toisin kuin kyselytutkimuksessa, jossa vapaalle sanalle ei niinkään ole tilaa. Haastateltaessa haastattelijalla voi myös tarvittaessa vaihtaa kysymysten järjestystä tai jättää jotain väliin tai täsmentää kysymyksiä keskustelun edetessä. Haastattelututkimus on siis joustava ja haastattelijan ammattitaidosta riippuen erittäin hyvä tapa saada monipuolista ja informatiivista tutkimusmateriaalia. (Hirsjärvi 2009, 36.)

Tähän opinnäytetyöhön soveltui parhaiten teemahaastattelu, sillä se on avoimen- ja lomakehaastattelun välimuoto. Avoin haastattelu vaatii haastattelijalta paljon kokemusta, lomakehaastattelu antaa suppeampia vastauksia, joissa lisäkysymysten esittäminen on mahdotonta, muutoin kuin uusintakyselyllä. Teemahaastattelussa käytetään tukena valmiiksi mietittyjä aiheita, aihepiirejä ja kysymyksiä, mutta niitä voidaan muokata ja täydentää haastattelun edetessä luontevasti. Teemahaastattelusta saatua aineistoa voidaan myös analysoida ja tulkita monin eri tavoin. (Hirsjärvi 2007.)

Opinnäytetyöhön liittyvät teemahaastattelut toteutettiin parityönä. Tarkoituksena oli haastatteleamalla toimijoita, kartoittaa kokemuksia alueen hyvinvointipalveluiden kehittämisestä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Monialaisen ja moniammatillisen työryhmän vuoksi haastattelut toteutettiin ryhmä-, pari- ja yksilöhaastatteluina. Haastatelimme pitkäaikaistyöttömien Mahis-ryhmän jäsenet yhdessä ryhmänä, Luonnontie-yrityksen edustajat parina ja Lohjan kaupungin edustajat sekä Laurea-ammattikorkeakoulun lehtorit yksilöinä. Tämä toi haastetta analysointiin ja tuli huomioida myös tutkimuksen luotettavuudessa.

Haastateltaviksi valittiin hankkeen keskeisimmät toimijat. Kaupungin terveyden edistämisen päällikkö ja ympäristöpäällikkö haastateltiin yksilöinä, koska molemmat toimivat täysin erilaisissa tehtävissä. Luonnontie-yrityksen edustajat haastateltiin parina. Tämä siksi, että he myös työstivät projektia parityönä. Laurean lehtorit haastateltiin yksilöinä, sillä molemmilla oli oma näkökulmansa sekä erilaiset roolit hankkeessa. Pitkäaikaistyöttömien Mahis-ryhmäläiset haastateltiin ryhmänä, koska he myös toimivat hankkeessa ryhmänä. Haastattelututkimuksesta pois rajattiin esimerkiksi asiakkaat ja alueen mökkinaapurit, koska tutkimus olisi muuten kasvanut liikaa. (Hirsjärvi 2007, 160.) Haastateltavia oli yhteensä kymmenen. Kaikille haastateltaville lähetettiin saatekirje, jossa kerrottiin haastattelusta ja opinnäytetyöstä. Saatekirje on opinnäytetyön liitteenä. (liite 2).

Haastattelut nauhoitettiin nauhurilla, joka on pieni ja helppokäyttöinen. Haastateltavat eivät kiinnittäneet nauhuriin niin paljon huomiota kuin esimerkiksi videonauhuriin. Täten saatiin luotua haastattelutilanteet mahdollisimman luonteviksi. Näin keskusteleminen oli helpompaa sekä haastatteliijoille että haastateltaville. Lisäksi tallentamisen etuna oli, että haastattelu oli sujuvaa, katkoja ei tullut muistiinpanojen tekemisen vuoksi. Tallentamiseen pyydettiin haastateltavilta lupa. (Hirsjärvi. 2009, 92-93.)

3.3 Aineiston analyysi

Haastattelujen nauhoittamisen jälkeen koko aineisto litteroidaan. Tämä tapahtuu heti kenttävaiheen jälkeen. Teemahaastattelun avulla saa kerättyä runsaan aineiston. Yleensä kuitenkin kaikkea aineistoa ei ole tarpeen analysoida, vaan aineistoa litteroidessa tulee tutkijoiden löytää aineistosta tutkimuksen kannalta oleellinen tieto. (Hirsjärvi 2009.)

Analyysimenetelmäksi valikoitui laadullisessa tutkimuksessa menetelmä, joka soveltuu opinnäytetyöhön parhaiten. Kun analyysimenetelmä oli valittu jo etukäteen, se oli haastateltaessa ja litteroidessa ohjenuorana. Opinnäytetyöhön soveltuu parhaiten laadullinen analyysi ja ymmärtämisen lähestymistapa. Haastatteluista pyrittiin ymmärtämään tutkimukselle oleelliset

kehityskohteet. Analyysin tekeminen aloitettiin jo haastateltaessa tekemällä havaintoja haastatteluissa toistuvista asioista, tekijöistä ja ilmiöistä. Laadullisessa tutkimuksessa aineisto säilytettiin sanallisessa muodossa. (Hirsjärvi 2009.)

3.4 Litterointi

Tässä opinnäytetyössä litteroitiin haastattelut kirjalliseen muotoon. Puretut haastattelut olivat opinnäytetyön raaka-aineistoa. Tämän jälkeen sisältö analysoitiin erittelemällä haastattelujen vastaukset tutkimuskysymyksiin.

Olisi suositeltavaa, että haastattelut kuunneltaisiin ennen litterointia pian haastattelun jälkeen. (Kankkunen & Vehviläinen 2009, s.132.) Tässä opinnäytetyössä ei päädytty tähän ratkaisuun. Haastateltavat antoivat positiivista palautetta kautta haastattelujen ja niiden sävy oli hyvin samankaltainen kaikilla, joten tarvetta tähän ei ollut.

3.5 Induktiivinen sisältöanalyysi

Sisältöanalyysi on joko induktiivista tai deduktiivista. Induktiivisessa sisältöanalyysissä sanoja luokitellaan niiden teoreettisen merkityksen mukaan. Tämä opinnäytetyö perustuu suurelta osin induktiiviseen päättelyyn, johon tutkimuskysymykset vievät. Induktiivisessa päättelyssä on pyrkimyksenä luoda työ siten, etteivät aiemmat havainnot, tiedot tai teoriat ohjaa työtä. Induktiivisessa sisältöanalyysissä analyysi kulkee pelkistämisen, ryhmittelyn ja abstrahoinnin mukaan. Deduktiivisessa päättelyssä teoria tai teoreettisia lähtökohtia tarkastellaan käytännössä. Tällöin tutkija käyttää useimmiten lomaketta tai analyysikehikkoa. (Kankkunen & Vehviläinen 2009, 134-135.)

Litteroinnin päätyttyä alkaa työssä valmisteluvaihe, jossa valitaan analysointiyksikkö joka voi olla laaja tai hyvinkin yksityiskohtainen. Analysointiyksikkö voi olla sana, lause tai ajatuskokonaisuus. Tämän jälkeen tehdään analyysirunko ja sen jälkeen aineistosta etsitään samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia. (Kankkunen & Vehviläinen 2009, s.134-137.)

Tähän opinnäytetyöhön valittiin induktiivinen sisältöanalyysi, koska opinnäytetyötä ei ohjannut mikään valmis teoria tai teoreettiset lähtökohdat. Opinnäytetyötä ohjasivat haastattelut ja tutkimuskysymyksiin pohjautuvat teemat. Vastauksista etsittiin samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia. Tässä opinnäytetyössä tulkittiin vain suoria vastauksia, piilosävyjä ei etsitty. Litteroinnin jälkeen haastateltavien vastaukset analysoitiin ryhmittelemällä ja pelkistämällä. Näin jokaisen haastateltavan vastaukset olivat rinnakkain helposti vertailtavissa.

3.6 Tutkimusetiikka ja tutkimuksen luotettavuus

Teemahaastattelun eettisistä ongelmista ei ole tarkkoja sääntöjä tai ohjeita. Etiikan osalta on kuitenkin syytä huomioida tutkimuksen tarkoitus ja tavoite. Kuinka tutkimus parantaa inhimillistä tilannetta tulevaisuuden projekteja ajatellen. (Hirsjärvi 2009, 19-20.)

Tutkimukset, jotka kohdistuvat ihmisiin ovat eettisesti haastavia. Tärkeimpiä huomioitavia asioita ovat suostumus haastateltavilta, luotettavuus ja luottamuksellisuus, tutkimuksen seuraukset ja yksityisyyden suoja. Tutkimuksen laillisuus, rahoitus, tutkijan toiminta ja vallankäyttö ovat tutkimuksessa lisäksi huomioitavia eettisiä asioita. (Hirsjärvi 2009, 19-20.)

Opinnäytetyön eettinen sisältö oli erittäin tärkeässä osassa. Kaikilta haastateltavilta oli saatava suostumus tutkimuksen tekemiseen ja siihen osallistumiseen. Täten taattiin tutkimuksen luottamuksellisuus. Haastattelutilanteessa oli selvitettävä haastateltavilta saatujen tietojen todenperäisyys. Litterointivaiheessa oli tulkittava suullisia lausuntoja luottamuksellisesti ja uskollisesti. Analyysi oli tehtävä kriittisesti, kuitenkin siten että haastateltujen lauseet tulkittiin oikein. Analysoijan tuli pysyä puolueettomana, jotta haastattelut kuvattiin objektiivisesti. (Hirsjärvi 2009, 19-20.)

Opinnäytetyö pohjautui vapaaehtoiseen teemahaastatteluun. Eettisesti ajateltuna vapaaehtoisuus on verkostoyhteistyötä tehtäessä ensiarvoisen tärkeää. Suomessa on sitouduttu noudattamaan tutkimuksen eettisyyttä Helsingin julistuksen mukaisesti, sen lisäksi tutkimusetiikkaa määrittelee lait ja asetukset. (Kankkunen 2009, 173.)

Yksi opinnäytetyön keskeisimpiä kysymyksiä on luotettavuus. Kuitenkaan kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arviointia varten ei ole olemassa selkeitä kriteereitä. Laadullisen tutkimuksen tulokset ovat lähes poikkeuksetta aina persoonallinen näkemys, johon vaikuttaa tutkijan tunteet ja tuntemukset. Laadullista tutkimusta arvioidaan tutkimusaineiston keräämisen, analysoinnin ja raportoinnin perusteella. Kirjassaan hoitotieteen tutkimusmetodiikka Paunonen kertoo, että kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistettävyyteen. Tästä syystä aineiston laatu on erilainen kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. (Paunonen 2006, 215-221.)

Haastattelututkimuksen luotettavuutta lisää, että raportista ilmenee haastattelukysymykset tai teemat. Suppeat kysymykset heikentävät luotettavuutta, koska tarkoituksena on saada esille haastateltavan oma mielipide tai näkemys. Liian väljät teemat eivät myöskään ole tutkimuksen laadun kannalta hyväksi, aineistoa voi kertyä liikaakin ja tutkija joutuu karsimaan sitä huomattavasti. (Paunonen 2006, 215-221.)

Opinnäytetyön luotettavuus perustui teemahaastattelulla kerättyyn aineistoon, sen analysointiin ja raportointiin. Haastattelut tehtiin hyvää tutkimusetiikkaa noudattaen. Koska opinnäytetyöllä oli kaksi tekijää, tulokset olivat luotettavampia. Näin ollen yhden yksittäisen tekijän mielipide ja näkemykset eivät päässeet vaikuttamaan tutkimustuloksiin analysointivaiheessa. Tutkimuksen laatua puolestaan heikensi, että haastatteluja toteutettiin ryhmissä, pareittain ja yksilöittäin, näin ollen ne eivät olleet suoraan verrattavissa toisiinsa.

4 Tulokset

Haastattelujen tulokset olivat yhteistyön sujumisen kannalta hyvin positiivisia. (kuvio 3.) Yhteistyötä tehtiin monen eri osajan kesken. Jokainen katsoi projektia omasta näkökulmastaan, mutta silti yhteistyö sujui hyvin. Kaikkien sitoutuneisuus projektiin innoitti toimijoita ja esteistä selvittiin ilman haittoja projektille.

Vuorovaikutus	Edistävät tekijät	Estävät tekijät	Kehittämiskohteet
<ul style="list-style-type: none"> •Yhteistyö, vuorovaikutus ja kommunikointi hyvin sujuvaa •Yhteinen innostus ja tavoite uudenlaisen luontopolun kehittämiseen •Selkeät ohjeet ja työnjako 	<ul style="list-style-type: none"> •Yhteinen tahto ja halu kehittää hyvinvointipalveluja •Yhteinen näkemys luonnon hyvinvointivaikutusten esille nostamisen tärkeydestä •Aito kiinnostus uutta asiaa kohtaan •Motivaatio •Luottamus •Informaation kulku 	<ul style="list-style-type: none"> •Fyysinen välimatka •Yhteisen ajan löytäminen •Rakenteiden korkeastaladusta johtuva hinta •Työaikaresurssit •Ilkivalta 	<ul style="list-style-type: none"> •Suunnitteluun varattava aika •Viestintä •Töiden priorisointi •Skype, chat ym. viestinnän välineet •Kävelypalaverit kohteessa •Palautekeskustelu projektin jälkeen

Kuvio 3. Haastattelujen tulokset

4.1 Vuorovaikutus ja kommunikointi

Ensimmäisessä kysymysoiossa haastateltavilta kartoitettiin vuorovaikutusta ja kommunikointia projektissa. Kysymykset olivat: Millainen oli oma roolisi ja tavoitteesi yhteistyössä ja miten koit yhteistyön eri toimijoiden välillä sujuneen. Seuraavaksi käsitellään tuloksia, joita kysymyksistä saatiin.

4.1.1 Roolit ja tavoitteet

Lehtoreiden tavoitteet kohdistuivat pääasiassa opiskelijoiden oppimisen tavoitteisiin, joiden pitää vastata opintojakson tavoitteita. He halusivat antaa opiskelijoille sellaista osaamista

mitä ei saa kirjoista ja he toivoivat, että näkökulma avartuisi. Lisäksi lehtoreiden tavoitteena oli ammattikorkeakoulun tehtävä eli aluekehitys. Muiden toimijoiden tavoitteena oli luonnontien rakentaminen. He halusivat tarjota kaupungille helposti saatavan, ilmaisen palvelun asukkaille. Sen olisi tarkoitus tuottaa arjessa jaksamista ja hyvinvointia elvyttäviä elementtejä, aistielämyksien kokemista hyödyntämällä. Luonnontien oli tarkoitus tuottaa hyvinvointia alusta loppuun asti eli rakentamisen vaiheesta lopputulokseen. Ekologinen näkökulma oli tärkeä eli rakentamisessa käytettiin mahdollisimman paljon paikallista materiaalia.

4.1.2 Yhteistyön sujuminen

Vuorovaikutusta ja kommunikointia eri toimijat analysoivat omista näkökulmistaan. Yhteistyö eri toimijoiden välillä koettiin sujuneen hyvin. Toimijat kokivat, että yhteistyö sujui hyvin koska kaikki olivat innostuneita ja sitoutuneita hankkeeseen. Koettiin, että ensimmäiseen palaveriin kaikki tulivat hyvin valmistautuneina ja tapaamisessa oli helppo tehdä suunnitelmat hankkeelle. Yksi toimijoista näki vahvuutena, että toimijat olivat tehneet jo yhdessä töitä aikaisemminkin, minkä koettiin helpottavan yhteistyötä.

Toimijat kokivat, että tässä hankkeessa kaikilla oli yhteinen tavoite. Tämä näkyi yhteistyössä ja projektin kulussa. Kaikki olivat innostuneita ja asiat saatiin aikaiseksi. Projektilla oli tiukka aikataulu ja rakennustöiden alkaminen ja eteneminen oli riippuvaisia sääolosuhteista. Yksi toimijoista näki, että yhteistyössä olisi ollut parannettavaa sisäisesti. Kun rakennustyöt alkoivat ja projektin loppupäivämäärä lähestyi, sisäisten resurssien käyttöä olisi voinut miettiä enemmän. Kun polkua rakennettiin, selvisi että osa rakenteista olivat niin monimutkaisia, että ammattitaitoista henkilökuntaa olisi pitänyt saada enemmän paikan päälle. Polun suunnittelijan kanssa tehtiin hyvää yhteistyötä ja ammattikorkeakoululta saatiin mitä tarvittiin.

Toimijat kokivat yhteistyön sujuneen hyvin. Yhteistyön koettiin olleen luontevaa, helppoa ja toimivaa. Ohjeet olivat selkeät ja antoivat toimijoille tilaisuuden tehdä työ hyvin. Yhteistyötä tehtiin monen erilaisen osaaajan kesken, joista jokainen katsoi projektia omasta näkökulmastaan, mutta silti yhteistyö sujui hyvin. Projektin alkumetreille yhteistyö olisi voinut olla yhden toimijan mielestä tiiviimpää, näin kumpikin osapuoli olisi saanut yhteistyöstä enemmän irti. Tämä johti siihen, että lopussa tuli kiire saada projekti valmiiksi. Mutta pääsääntöisesti yhteistyö sujui hyvin.

4.2 Yhteistyötä edistäneet ja estäneet tekijät

Toisena haastatteluosiona oli yhteistyötä edistäneiden sekä estävien seikkojen kartoitus. Tutkimuskysymyksinä olivat: Mitkä seikat edistivät yhteistyötä, mitkä tekijät olivat mielestäsi yhteistyön esteenä, oliko informaation kulku sujuvaa, vaikuttivatko välimatkat yhteistyön sujuvuuteen ja miten yhteistyö tapahtui eri toimijoiden kesken. Seuraavaksi käsitellään vastauksia näihin kysymyksiin.

4.2.1 Yhteistyötä edistävät tekijät

Haastatteluissa kävi ilmi, että yhteinen tahto ja halu kehittää hyvinvointipalveluja olivat tärkeimpiä yhteistyötä edistäviä tekijöitä. Yhteinen näkemys luonnon hyvinvointivaikutusten esille nostamisen tärkeydestä, kaikkien osallistujien aito kiinnostus uutta asiaa kohtaan ja motivaatio ryhtyä toteuttamaan tällaista hanketta edistivät yhteistyön sujuvuutta. Osa toimijoista oli jo entuudestaan tuttuja, joten työskentely oli sitäkin kautta mielekäästä ja aidosti mukavaa. Polun rakentajilla oli kaiken kaikkiaan hyvä yhteishenki ja tunnelma koko projektin ajan.

Monenlaisten eri alojen osaajien tuoma kokemus loi myös luottamuksen projektin toteuttamiseen. Informaation kulun sujuvuus oli tärkeä yhteistyötä edistävä tekijä. Yhteinen tapaaminen koettiin hyvänä, sillä se loi raamit työnteolle. Selkeät ohjeet ja työnjako auttoivat myös toimimaan. Eräs haastateltavista totesi näin, ”yhteistyö ei ole sitä, että ollaan koko ajan tekemisissä vaan määritellään, että keiden on tarpeellista olla yhteistyössä keskenään.”

4.2.2 Yhteistyön esteet

Fyysinen välimatka koettiin hetkittäin yhteistyötä estäväksi tekijäksi. Lehtorin saaman palautteen mukaan osa opiskelijoista koki, etteivät he saaneet riittävää ohjeistusta ja informointia projektin etenemisestä. Haasteeksi nimettiin myös yhteisen ajan löytyminen, kun hankkeessa oli monta toimijaa eri sektoreilta mukana. Ensi tapaamisessa rooleja olisi voinut tarkentaa enemmän. Tekniset rakenteet olivat luultua vaativampia ja siksi Mahis-ryhmää ei voitu hyödyntää suunnitellusti. Raha puolestaan oli esteenä ammattilaisten käytölle, Mahis-ryhmän rajallinen työaika aiheutti työn viivästymistä ja siksi teknisistä ratkaisuista jouduttiin matkan varrella tinkimään. Yhteistyötä esti myös polun rakentamisvaiheen alussa esiintynyt ilkeävalta, joka johtui mahdollisesti siitä, että informaatio kaupunkilaisille oli puutteellista aluksi. Osa haastatelluista oli myös vahvasti sitä mieltä, että heidän näkökulmastaan tässä projektissa ei yhteistyötä estäviä elementtejä ollut.

4.2.3 Informaation kulku

Toimijat kokivat, että hankkeessa informaation kulku oli sujuvaa, vuorovaikutus pelasi. Kaikki toimijat olivat ajan tasalla, missä mennään projektissa. Eräs toimija näki jopa, että informaation kulku oli poikkeuksellisen sujuvaa, täsmällistä ja selkeää. Alussa oli ollut pientä epäselvyyttä, miten saada yhteys toiseen toimijaan. Lehtoreiden kertoman mukaan opiskelijat projektipäälliköitä lukuun ottamatta eivät olleet aktiivisessa roolissa testauspäivän järjestämisessä. Opiskelijat keskittyivät hyvinvointimittareiden tekoon. Tulevaisuuden vastaavanlaisissa projekteissa opiskelijoiden vastualueiden selkeyttäminen nähtiin tärkeänä, sekä tiedonkulun varmistaminen koko ryhmän sisällä. Tässä projektissa se ei toiminut niin hyvin kuin se voisi toimia.

Välimatkat häirtasivat jonkin verran informaation kulkua, aina toimijat eivät pystyneet tulemaan paikalle niin usein kuin toivottiin. Mutta välimatkojen ei kuitenkaan yleisesti koettu häiritsevän projektin kulkua. Kolme toimijaa mainitsi, miten sähköisten kommunikointivälineiden käyttö toimijoiden kesken toimi hyvin ja täten välimatkat eivät olleet suuri este. Aikataulujen suhteen välimatkojen koettiin vaikuttaneen, palaverien järjestäminen oli haasteellisempaa kun matkustamiseen meni aikaa. Useampi toimija mainitsi, että välimatkat eivät haitanneet koska sähköiset yhteydenpitovälineet olivat käytössä. Lisäksi töitä tehtiin pienissä ryhmissä eikä kaikki yhdessä. Aikataulujen sovittamiseen ja tapaamisten järjestämisen määrään välimatkojen koettiin vaikuttaneen. Yksi toimija mainitsi myös, että fyysinen välimatka vaikutti myös siihen, että itse luontopolulle ei päässyt niin usein.

4.2.4 Yhteistyömuodot

Toimijat kertoivat, että yhteistyötä tehtiin eri tavoin. Yhteiset palaverit ja myös etä- ja puhelinpalaverit olivat käytössä. Sähköiset viestintävälineet olivat tärkeässä roolissa, erityisesti sähköposti oli tärkeä yhteistyön väline. Toimijat tekivät myös yhteistyötä maastokäynneillä. Ammattikorkeakoulun sisäisessä yhteistyössä käytettiin palaverin lisäksi myös skypeä.

4.3 Kehittämisen kohteet yhteistyössä

Viimeisenä tutkimusosiona olivat kehittämisen kohteet vastaavanlaisissa projekteissa yhteistyön kannalta. Haastattelukysymyksiä olivat: miten yhteistyötä voisi mielestäsi kehittää, millainen projektin aikataulu oli, olisiko siinä ollut parannettavaa, miten polun toteutus mielestäsi onnistui käytännössä, voisiko yhteistyössä käyttää muitakin informaation tai toimimisen muotoja ja mitä muuta haluat sanoa projektista.

4.3.1 Kehittämiskohteet

Kehitettävää ei toimijoiden mielestä tässä projektissa ollut, koska ryhmä toimi hyvin. Osa haastateltavista kuitenkin koki, että suunnitteluun kannattaisi varata enemmän aikaa. Myös matkan varrella voisi olla välitapaaminen, jotta kaikki pysyisivät hyvin perillä toistensa tekemisistä. Viestintä on tärkeää ja sitä voi aina kehittää. Osa toimijoista olisi toivonut suurempaa yhteydenpitoa kohdehenkilöihin, jota kautta vastauksia olisi ehkä saanut selkeämmin ja nopeammin kuin nyt. Lisäksi toivottiin myös töiden priorisointia organisaatioiden sisällä.

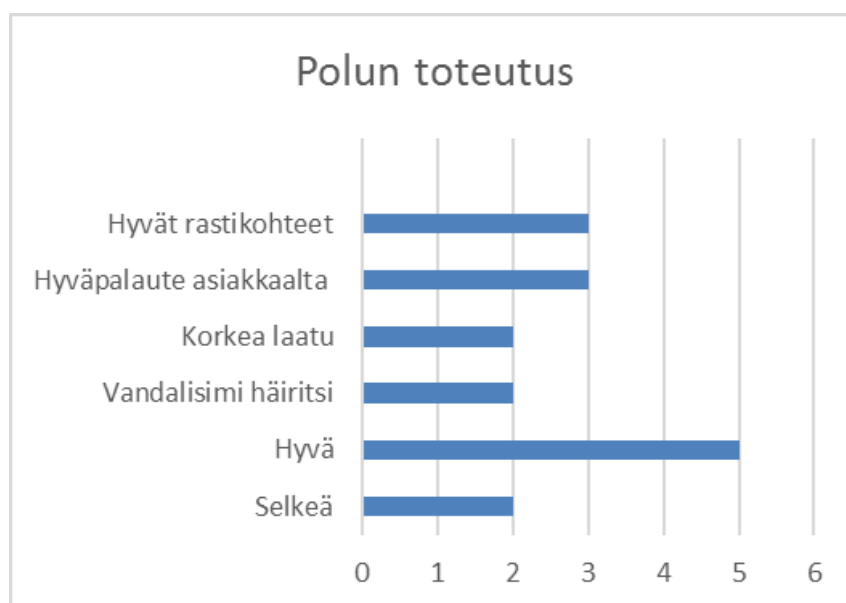
4.3.2 Aikataulu

Toimijat kokivat, että projektin aikataulu oli haasteellinen kaikille. Mitään ei voitu lyödä loppuun lopullisesti, koska luonto saneli aikataulun. Tämä nähtiin myös hyvänä asiana, esimerkiksi opiskelijoiden epävarmuuden sietokykyä kasvatettiin kun mitään lopullisia päivämääriä ei voitu ennalta sopia.

Vaikka projektin aikataulu oli haasteellinen, hanke kuitenkin valmistui ajoissa tapahtumapäivään ja se voitiin järjestää. Tässä toimijoiden mukaan auttoi, kun ihmiset laittavat itsensä likoon ja tekevät kaikkensa, että asiat tapahtuvat. Kaiken kaikkiaan toimijat olivat sitä mieltä, että aikataulu oli hyvä.

4.3.3 Toteutuksen onnistuminen

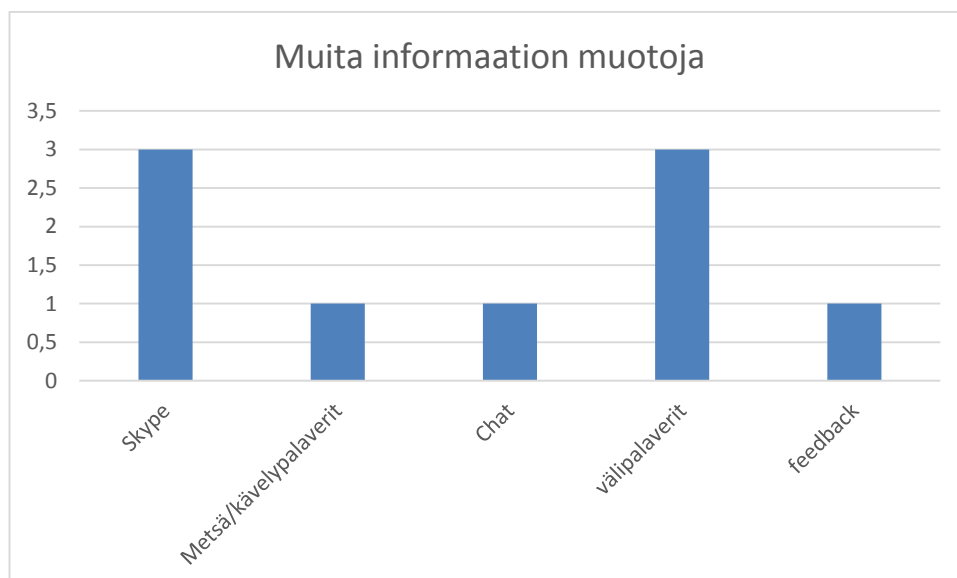
Toimijat kokivat, että polun toteutus onnistui hyvin. Polun toteutus oli myös selkeä. Polun laatu koettiin korkeaksi ja rastikohteista pidettiin. Vandalismi häiritsi hiukan kesken rakennustöitä. Useaa toimijaa on ilahduttanut hyvä palaute asiakkailta. (kuvio 4.)

Kuvio 4. Polun toteutus

4.3.4 Muita mahdollisia yhteistyön muotoja

Skypen käyttöä tämän tyyppisissä projekteissa voisi miettiä, se sopisi hyvin yhteistyövälineeksi. Tätä mieltä oli kaksi toimijaa. Chat nähtiin myös yhtenä vaihtoehtona. Välitapaamisia olisi hyvä käyttää tällaisissa projekteissa, toimijat voisivat päivittää, missä menevät ja mitä tehdään seuraavaksi ja mitä mahdollisesti tarvitsisi korjata projektissa. Metsä- ja/tai kävelypalaveri eräs toimija mainitsi mahdollisena yhteistyömuotona tämän tyyppisissä projekteissa. Yksi toive oli myös palaute tapahtuman jälkeen. Eli kun projekti on ohi, toimijat saisivat nopeasti palautetta miten tapahtuma meni osallistujien mielestä. (kuvio 5.)

Kuvio 5. Informaation muotoja

4.3.5 Muuta projektista

Lopuksi haastateltavat halusivat vielä sanoa, että projekti oli mukava mutta työläs. Kokonaisuutena innostava, kiva, piristävä ja iloinen työ, josta jäi hyvä mieli. Yhteistyö oli mukavaa ja sujuvaa. Toimijat olivat sitoutuneita projektiin ja aluekehitykseen. Tuleville terveydenhuollon ammattilaisille luonnon hyvinvointi merkitys ja luonnon parantava voima korostui. Monet olivat positiivisen yllättäneitä miten hyväksi ihmiset ovat kokeneet polun. Positiivista palautetta on tullut myös saaren asukkailta. Myös vandalismi on loppunut ja polku on pysynyt kunnossa rastikohteineen.

5 Johtopäätökset, pohdinta ja kehittämissuhteet

Tämän luvun tarkoituksena on koota yhteen opinnäytetyön tarkoitus, teoretieto ja kehittäminen sekä jatkotutkimuskohteet. Opinnäytetyön tarkoituksena oli haastattelututkimuksella kartoittaa kokemuksia alueen hyvinvointipalvelujen kehittämisestä yhteistyössä alueen eri sektoreiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena taas oli saada tietoa yhteistyöstä ja kehittämissuhteista tulevaisuuden projekteja ajatellen. Avoimella teemahaastattelulla haastateltiin hankkeeseen osallistuneita toimijoita. Haastateltavaksi valikoituneet henkilöt olivat hankkeen keskeisimpiä toimijoita eri aloilta ja eri sektoreilta.

5.1 Johtopäätökset ja pohdinta

Opinnäytetyö toteutui alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Aineistonkeruu tapahtui haastattelututkimuksena, jonka avulla kartoitettiin alueen eri sektoreiden toimijoiden kokemuksia alueen hyvinvointipalvelujen kehittämisestä yhteistyössä. Tietoa yhteistyön toimivuudesta saatiin kerättyä haastattelemalla ja analysoimalla haastattelut. Samalla löydettiin myös kehittämissuhteita tulevaisuuden vastaavanlaisiin projekteihin.

Teoretietoa tämän kaltaisesta moniammatillisesta verkostoyhteistyöstä eri sektoreiden toimijoiden välillä oli niukasti saatavilla. Yhteistyötä on tutkittu enemmänkin ja sitä määritellään laaja-alaisena terminä. Määritelmä vaihtelee sen mukaan, minkä tieteenalan tutkimus on kyseessä. Lewis määrittelee yhteistyötä siten, että se on yhteisten tavoitteiden asettamista ja toteuttamista, tiedon ja materiaalien jakamista, työskentelyä yhdessä sekä yhteistä konfliktin- tai ongelmanratkaisua tai pidempään kestävää vuorovaikutusta. (Lewis 2006.)

Teoretiedon ohella opinnäytetyön tietoperustana käytettiin myös tutkimuksia luonnon hyvinvointivaikutuksista ihmisen terveydelle. Näitäkin tutkimuksia ei kovin laaja-alaisesti vielä ole, mutta esimerkiksi luonnon merkitystä mielenterveyden kannalta on yhdysvaltalainen tutkijaryhmä tutkinut. He esittelevät tuloksiaan artikkelissaan *Nature experience reduces rumination and subgenual prefrontal cortex activation*. Tutkimuksen tuloksena oli että luonnossa vietetyn ajan jälkeen, tutkimukseen osallistuneiden huolestumisen sekä hermostuneisuuden taso laski. (Bratmann ym. 2015.)

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että moniammatillinen eri sektoreiden välinen verkostoyhteistyö voi sujua hyvin, kuten tässä projektissa. Tärkeintä projektin sujuvuuden kannalta on hyvä suunnittelu, organisointi ja informaation kulku sekä yhteinen kiinnostus ja tavoite mitä kohti edetä. Leponiemi ja Johansson tutkimuksissaan toteavat, että yksittäiset

toimijat eivät saavuta samoja tuloksia kuin verkostoyhteistyöllä on saavutettavissa. Luonnon-tie-projektissa verkostoyhteistyö tuotti sekä hyvän lopputuloksen, että toimivan yhteistyön. (Leponiemi ym. 2010 & Johansson ym. 2015.)

5.2 Kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotukset ovat tärkeä osa tutkimusta, tulevaisuuden vastaavia hankkeita ja projekteja ajatellen. Tulevaisuuden vastaavanlaisissa projekteissa olisi tärkeää huomioida välitapaamisten järjestäminen. Jos ei konkreettisesti saman pöydän ääreen, niin esimerkiksi sähköistä viestintää hyödyntäen, vaikka skype-yhteyden avulla. Sähköisiä viestintäpalveluita voisi mahdollisesti käyttää laajemminkin hyväksi yhteydenpidossa. Tässä projektissa käytettiin lähinnä sähköpostia. Vaikka informaation kulku koettiin sujuvaksi, puutteitakin havaittiin. Osa toimijoista olisi toivonut suurempaa puheyhteyttä projektiin osallistuviin toimijoihin. Alkutapaamisessa voisi kerätä yhteystiedot kaikilta osallistujilta ja näin ollen toimijat saisivat yhteyden toisiinsa myös ilman välikäsiä. Tässä projektissa yhteydenpito tapahtui siis lähinnä sähköpostin välityksellä ja projektipäälliköiden toimesta.

Aihetta on tutkittu varsin vähän, etenkin Suomessa. Jatkotutkimuksien aiheita olisi siis varmasti monia. Mielenkiintoista olisi selvittää esimerkiksi millaisia projekteja toimijat olisivat innokkaita tekemään tämän kaltaisessa yhteistyössä. Tai kuinka hyödylliseksi toimijat näkevät moniammatillisen eri sektoreiden välisen verkostoyhteistyön.

Lähteet

Artikkelit

Bergström, L. & Tronvik, H. Frisk i Naturen. Ett nordisk projekt. 2012. København. Nordisk ministerråd. Viitattu 15.10.2016. <http://norden.diva-portal.org/smash/re-cord.jsf?pid=diva2%3A702621&dswid=9469>

Bratman, G., Daily, G., Gross, J., Hahn, K. & Hamilton K. Nature experience reduces rumination and subgenual prefrontal cortex activation. 2015. Proceedings of national academy of sciences of the United States of America. Viitattu 22.3.2016. <http://www.pnas.org/content/112/28/8567.full>

Deuschle, M., Lederbogen, F., Meyer-Lindenberg, A., Pruessner, J., Schuch, P., Rietschel, M., Tost, H. & Wust, S. City living and upbringing affect on neural social stress processing in humans. 2011. Nature. Vol 474. Viitattu 22.3.2016. http://www.nature.com/articles/nature10190.epdf?referrer_access_token=G-DXEuMy-Ki-WbexLyWW82qNRgN0jAjWel9jnR3ZoTv0MkV2pkQAiiNoiDZKiFqqbRx-iZeNl0kg_8HT2BRiLkK1WH7kBgYgsw39Yg9TbkhrCB7CqJYqxq2-3bV5IE-TAr3gh65Fo9hlfKiTgbF9ZvjSy1QEubJjUr-aXglmkxCVFsg%3D&tracking_referrer=www.nature.com

Johansson, J-E, Husman, P. & Uusikylä, P. Viisto, väistö ja vuorovaikutus. -Julkisen ja yksityisen terveydenhuollon kanssakäymisen muotoiluja. 2015. Nodehealth-hankkeen synteessiraportti. Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print, Tampere. Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print, Tampere. Viitattu 1.11.2016. <https://tampub.uta.fi/handle/10024/98376>

Kajanoja, J. 2005. Mitä on hyvinvointi. Viitattu 11.10.16. http://www.stat.fi/tup/kuntapuntari/kuntap_3_2005_hyvinvointi.html

Leponiemi, U., Siitonen, P. & Anttiroikko, A-V. Julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö. 2010. Tampereen yliopisto. Yhdyskuntatieteiden laitos. Viitattu 1.11.2016 <http://docplayer.fi/150538-Julkisen-ja-yksityisen-sektorin-valinen-yhteisty.html>

Melis, P. & Semmann, D. How is human cooperation different? 2010. Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences. Sep 12; 365(1553): 2663-2674. Viitattu 13.11.2016. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2936178/>

Nutavoot, Pongsiri. Regulation and public-private partnerships. 2012. International Journal of Public Sector Management, Vol. 15 Iss: 6. Viitattu 13.11.2016. <http://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/09513550210439634>

Thane, P. Foundations of welfare state. 1996. 2nd edition. Longman social policies in Britain series. Viitattu 13.11.2016. https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=Y0CCCwAAQ-BAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=welfare+state+and+services&ots=vV1BSOcWCo&sig=KrlMK0Riw1FVJNqA2lgPW86_tOo&redir_esc=y#v=onepage&q=welfare%20state%20and%20services&f=false

Veenhoven, R. Wellbeing in the welfare state. Level not higher, distribution not more equitable. 2000. Journal of Comparative Policy Analysis, 2000, vol 2, pp 91-125. Viitattu 9.11.2016 http://scholar.google.fi/scholar_url?url=http://repub.eur.nl/pub/8855/2000b-full.pdf&hl=fi&sa=X&scisig=AAGBfm21JoeMVqf7TEsE5tFpai4GJMdnzA&nossl=1&oi=scholarr&ved=0ahUKewil1pvHxK3QAhVEiivKHVorfCfcQgAMIGCgBMAA

Kirjat

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja Kirjoita. Helsinki: Tammi.

Kankkunen, P. & Vehviläinen- Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Mills, J. Nature, the utility of religion and theism. 2015. Forgotten books

Paunonen, M. & Vehviläinen- Julkunen, K. 2006. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Helsinki: WSOY.

Salovuori, T. 2014. Luonto kuntoutumisen tukena. Mediapinta.

Internet-lähteet

Lohjan kaupunki. 2016. Viitattu 27.3.2016. http://www.lohja.fi/default.asp?id_sivu=21&ala-sivu=21&kieli=246

Luonnontie. 2016. Viitattu 27.3.2016. <http://www.luonnontie.fi>

Mielenterveystalo. 2016. Viitattu 26.4.2016. https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja-oppaat/oppaat/tietoa_luonnon_hyvinvointivaikutuksista/Pages/default.aspx

THL. 2016. Keskeisiä käsitteitä. Viitattu 11.10.16. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita>

THL. 2016. Sote-uudistus. Viitattu 11.10.16 <https://www.thl.fi/fi/web/sote-uudistus>

Sote- ja maakuntauudistus. 2016. Viitattu 11.10.16. <http://alueuudistus.fi/etusivu>

Liitteet

Liite 1: Haastattelu

Teemahaastattelu

Rooli Luonnontie- hankkeessa

1. Miten vuorovaikutus ja kommunikointi onnistuivat?

Millainen oli oma roolisi ja tavoitteesi yhteistyössä?

Miten koit yhteistyön eri toimijoiden välillä sujuneen?

2. Mitkä olivat yhteistyötä estäviä ja edistäviä tekijöitä?

Mitkä seikat edistivät yhteistyötä?

Mitkä tekijät olivat mielestäsi yhteistyön esteenä?

Oliko informaation kulku sujuvaa?

Vaikuttiko välimatkat yhteistyön sujuvuuteen? Jos vaikutti, niin miksi?

Miten yhteistyö tapahtui eri toimijoiden kesken?

3. Mitä näet kehittämisen kohteina yhteistyössä?

Miten yhteistyötä voisi mielestäsi kehittää?

Millainen projektin aikataulu oli? Olisiko siinä ollut parannettavaa?

Miten polun toteutus mielestäsi onnistui käytännössä?

Voisiko yhteistyössä käyttää muitakin informaation tai toimimisen muotoja?

Mitä muuta haluat sanoa projektista?

Liite 2: Saatekirje

Arvoisa haastateltava

Osallistuitte Luonnontie-hankkeeseen, jota tehtiin Lohjan kaupungin ja yksityisten toimijoiden kanssa yhteistyössä tai olette osallistuneet luonnontien rakentamiseen Liessaaressa. Luonnontie on n. 2km luontopolku joka valmistui tänä keväänä Lohjan Liessaareen. Polun varrella on 14 tehtävärastia. Polun tarkoitus on edistää kävijöiden terveyttä ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Laurea-ammattikorkeakoulusta Lohjalta. Teemme opinnäytetyötä aiheesta Kokemuksia hyvinvointipalvelujen yhteisestä kehittämisestä. Opinnäytetyö tehdään toimijoiden kokemuksista hyvinvointipalvelujen yhteisestä kehittämisestä luonnontie-hankkeessa. Tarkoituksena on tuottaa tietoa toimijaverkoston yhteisestä hankkeesta, yhteistyön onnistumisista ja haasteista mahdollisille tuleville yhteistyöprojekteille. Tavoitteena opinnäytetyössä on kartoittaa verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja kokemuksia. Hanke pyrkii rakentamaan Lohjan kaupungin työntekijöiden ja yksityisten henkilöiden käyttöön terveyttä edistävän luontopolun.

Opinnäytetyössä käsitellään moniammatillisen verkostoyhteistyön kokemuksia, onnistumisia ja haasteita, mutta tuodaan myös esille teoreettinen näkökulmaluonnon hyvinvointivaikutuksista. Opinnäytetyön toteutustapa on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmä on haastattelu, joten tässäkin opinnäytetyössä laadullinen tutkimus toteutetaan haastattelututkimuksena. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan ihmisten kokemuksia, tulkintoja, käsityksiä ja motivaatiota. Tämä sopii hyvin kuvaamaan toimijoiden kokemuksia palveluiden yhteisestä kehittämisestä verkostoyhteistyönä. Tutkimus tapahtuu haastatteluna, joka nauhoitetaan luvallanne. Haastatteluun kuluu aikaa noin 30-60 min. Haastattelu on mahdollista keskeyttää missä vaiheessa tahansa. Haastattelu pohjautuu tutkimuskysymyksiin, joita on kolme. Ensimmäinen on miten eri toimijoiden vuorovaikutus ja kommunikointi onnistui. Toinen tutkimuskysymys on mitkä nähtiin yhteistyötä estävinä ja edistävinä tekijöinä. Kolmantena kysymme, mitä eri toimijat näkevät kehittämiskohteina vastaavanlaisissa tulevaisuuden projekteissa.

Tähän haastatteluun osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Pyydämme lupaa haastatella teitä opinnäytetyötämme varten.

Sairaanhoitajaopiskelijat
Tuula Kuoppala 1401917
Heidi Mikkonen 1401929

Suostu/ en suostu haastateltavaksi Annan luvan/ en anna lupaa nauhoittaa haastattelua

Pvä, allekirjoitus ja nimenselvennys